

Évközi 31. vasárnap

MTörv 6,2-6

Féld az Urat!

Féld ezért Uradat, Istenedet egész életedben és tartsd meg parancsait és törvényeit, amelyeket ma szabok – te és fiad meg unokáid is –, hogy sokáig élj. Halld hát, Izrael, s vigyázz, szabd hozzá tetteidet, hogy jól menjen a sorod és elszaporodj a tejjel-mézzel folyó országban, amelyet az Úr, atyáid Istene ígért neked! Halld, Izrael! Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr! Szeresd Uradat, Istenedet szíved, lelked mélyéből, minden erőddel! Ezeket a parancsokat, amelyeket ma szabok neked, őrizd meg szívedben, és vésd gyermekeidnek is az eszébe, beszélj róluk, amikor otthon tartózkodsz s amikor úton vagy, amikor lefekszel s amikor fölkelsz.

A Deuteronomium egyrészt az emlékezet könyve, másrészt a törvények megerősítésének könyve. Az itt kihirdetett törvények abban különböznek az általunk ismert civil törvényektől, hogy ezek nem társadalmi vitának a végeredményei, ami után elfogadjuk és kihirdetjük a köztársaság vagy valamely testület nevében. A Deuteronomiumban kinyilatkoztatott törvények Isten törvényei Mózes által. Céljuk, hogy az ígérlet földjét kereső Izrael ne csak egy országot, hanem egy életmód is találjon.

A zsidó hitvallásnak is számító kijelentés minden részletére érdemes odafigyelni. „Jahve a mi Istenünk, egyedül Jahve!” (6,4-9) Ez a hitvallás nem annyira a monoteizmus deklarációja, mint inkább a jahvizmus megerősítése. Figyelemre méltó, hogy Jézus ezt nevezte főparancsolatnak (Mt 22,36-38). Ez a kijelentés formailag hasonlít a hettita hűbéri szerződésekhez. Vagyis a nép Jahve hűbérbirtoka lesz a kijelentés által. Ennek az ókori nemzetközi jogból származó formulának több következménye lesz. Egyrészt ez a hűbéri szerződés Jahveval felülír és érvénytelenít minden más politikai szerződést. Másrészt igen sok kutató úgy látja, hogy a 10 parancsolat morális axiómái e szerződésnek egyes kötelmeinek fogható fel. Vagyis egy új típusú vallás születik, ahol Jahve kultikus tisztelete összekapcsolódik a kultuszon túlmutató morális követelményrendszerrel, amelynek megtartása az Isten hűbéri tiszteletének része. Vagyis találkozik egymással kultusz és ethosz, liturgia és morál.

További lényeges része, hogy a kihirdetett parancsokra a következő generációt is tanítani kell. Ezért a második templom idejétől bevezetik

az imaszíjak és a mezúza használatát. Az imaszíjakat, a homlokon és a bal karon viselték, és olyan kis zacskókat rögzítettek ezzel, amelyben a séma és a 10 parancsolat volt. Erre utal a Máté 23,5, ami azt jelenti Jézus korában is gyakorlat volt az imaszíjak viselése figyelmeztetésként, hogy a törvények mindig szem előtt legyenek, és a kéz cselekedeteit ők irányítsák. Hasonló szerepe volt a mezuzának, amelyet az bejárati ajtó-félfára erősítettek, érkezéskor és távozáskor megérintettek, hogy ezzel figyelmeztessék magukat, hogy a házban a tíz parancsolat és a Jahve tisztelet érvényes, sőt a házból kilépve sem szabad róla megfedkezni.

Amikor a zsidó ember tovább megy egy helyről, gyakorta mondja, ez is csak egy „hely” volt. Ennek oka, hogy bárhova megy, magával viszi a törvényét, a fejében és a szívében a vallását, mindenütt Jahve hűbérese. A vallásosságnak ez a felfogása a keresztények számára sem idegen. A gesztusok világában az imaszíjak viseléséhez hasonlítható az a szokás, hogy az evangélium felolvasása előtt, a homlokunkra, a szánkra és a szívünkre keresztet rajzolunk, annak jeléül, hogy amit most hallunk, azt megjegyezzük, szánkkal hirdetjük, és szívünkben mindig megőrizzük. De a mezúzához hasonlítható a templomokban, néha családokban is található szenteltvíztartó, amelyből érkezéskor és távozáskor magukra hintik a szenteltvizet a hívők, vagyis megszentelik magukat. Úgy lépnek a templomba, esetleg a lakásba, hogy előbb megszentelik magukat, hogy életük tere vagy imádságuk és szent liturgián való részvételük valóban szent legyen. Úgy lépnek ki a templomból vagy a lakásból a világba, amelyben más törvények uralkodnak, hogy emlékeztetik magukat Isten törvényei rájuk ott is kötelezőek.

Ennek a tudatosítása talán azért fontos, hogy elkerüljük Mahatma Gandhi kritikáját, aki Angliában tanulva azt látta, hogy találkozott sok „vasárnapi kereszténnyel”, aki egyben „hétköznapi pogány volt”, mert letudva az istentisztelet alatt a vallási kötelezettségét, a világban már egy másik, kevésbé keresztény emberként élt tovább.